Мотиви

към Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги и права на територията на община Търговище

На основание чл. 26, ал.4 от Закона за нормативните актове, на заинтересованите лица се предоставя 30-дневен срок, от публикуване на обявлението, за предложения и становища по настоящия Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги и права на територията на община Търговище. Предложенията и становищата могат да бъдат депозирани в Центъра за административно обслужване на Община Търговище на адрес: гр. Търговище, площад "Свобода" или на e-mail: obshtina@targovishte.bg, както и на Портала за обществени консултации.

На основание чл.28, ал.2 от Закона за нормативните актове, представяме следните мотиви за приемане на проекта на Наредбата:

1. Причини, които налагат приемането на Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги и права на територията на община Търговище:

Безспорно едни от най-важните моменти от бюджетния процес е съставянето и приемането на план-сметката по чистота на общината. Публичният характер на дейностите по управлението на отпадъците и чистотата на местата за обществено ползване, възложени на кмета на общината съгласно чл. 6, ал. 1 от ЗМДТ, налага специфичен метод за определянето на такса „битов отпадък", който да отразява всички действителни разходи на общината по изпълнение на посочените дейности.

За да се покрият действителните разходи заложени в проекта на план-сметката по чистотата за 2025 г., е необходимо да се увеличи приходът от такса битов отпадък с 835 хил. лв., което налага увеличение на таксата битови отпадъци за жилищни имоти от 1,9 промила на 3,2 промила от данъчната оценка на съответния имот, както следва:

1.1. За жилищни и вилни имоти на граждани, както и за жилищни имоти на предприятия, намиращи се в строителните граници и застроени територии на гр. Търговище и кварталите Бряг и Въбел – 3,2‰

- За услугата по сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране- 0,94‰
- За услугата по третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации- 0,27‰
- За услугата по поддържане чистотата на територииите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината - 1,99‰

1.2. За жилищни и вилни имоти на граждани, както и за жилищни имоти на предприятия, намиращи се в строителните граници и застроени територии на селата на Община Търговище- 3,2‰

- За услугата по сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране- 1,99‰
- За услугата по третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации- 0,91‰
- За услугата по поддържане чистотата на територииите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината – 0,30‰.

Причината, която налага повишаването, не е свързана с допълнително възложени дейности в план-сметката. Увеличението се дължи на промяната в минималната работна заплата, за страната от 933 лв. на 1077 лв., считано от 01.01.2025 г., съгласно ПМС №359 от 23.10.2024 г., както и предвидените по-големи разходи за гориво, консумативи, резервни части и сервизното поддържане на техниката.

Все още един от най-големите разходи, съставящи план-сметката по чистотата са разходите за персонал на длъжности, чиито заплати са на нивото на минималните за страната, което, от своя страна, води до значителното повишаване на разходите при промяната й. Съществено влияние оказват и разходите за гориво, консумативи, резервни части и разходи за следгаранционно обслужване на наличната техника. Всяка година в план-сметката се включват капиталови разходи за нова техника, с което се цели поетапно подновяване на сметоизвозващите автомобили.

Анализът на приходната част на план-сметката показва, че размерът на таксата за битови отпадъци не е променян през последните 16 години.

Следва да се има предвид, че и планираното увеличение в размера на таксата не компенсира недостига в план-сметката. За да бъде компенсиран той, са необходими още 1 249 700 лв., които Общината планира да осигури от други приходи по бюджета си. Целта е да се избегне прекомерното увеличение на размера на таксата. В същото време ще се подсигури и преминаването към новия модел на изчисление и събиране на таксата, който се очаква да влезе в сила от 2026 г.

Основен проблем при осигуряването на средства за план-сметката продължават да са ниските данъчни оценки на жилищата, на база на които се определя таксата, особено що се касае до имотите в малките населени места.

Съгласно чл.8, ал.1 от ЗМДТ, Общинския съвет, определя размера на таксата при спазване на следните принципи:

1. възстановяване на пълните разходи на общината по предоставяне на услугата

2. създаване на условия за разширяване на предлаганите услуги и повишаване на тяхното качество;

3. постигане на по-голяма справедливост при определяне и заплащане на местните такси.

Общият размер на разходите по проекта на план-сметката за 2025 г. възлиза на 7 277 000 лева. За сравнение, предвидените разходи в план-сметката за 2024 г. са 8 374 617 лева. Разликата произтича основно от заложените средства за новата клетка на депото за отпадъци, изграждането на което ще приключи до края на годината. Без влиянието на капиталовите разходи в план-сметката за 2025 г. общият й размер е 6 739 600 лева спрямо 5 904 410 лева за 2024 г. Това представлява увеличение на разходите за 2025 г. с 835 190 лева. /14,14%/. Средствата в план-сметката се разпределят в три раздела по дейности както следва:

- Събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране – 1 489 700 лева;
- Третиране на битови отпадъци в депа и други инсталации за оползотворяване, като и разходи за проектиране, изграждане, поддържане и експлоатация на депа за битови отпадъци – 3 321 700 лева;
- Поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване – 2 465 600 лева;

По отношение на обезпечаване на разходите по план-сметката за 2025 г. са направени следните разчети:

- Приходи от такса битови отпадъци за 2025 г., определен на база 80% събираемост от общия облог, както и предвидените за годината приходи от недобори за 2024 г., общо в размер на 5 182 000 лева. Планираната сума за 2025 г. е с 832 000 лева повече спрямо началния план на 2024 г., тъй като включва предвиденото увеличение на таксата битови отпадъци през 2025 г. за жилищни имоти от 1,9 промила на 3,2 промила за 2025 г.
- Очакван преходен остатък от неизразходваните средства за капиталови разходи от 2024 г. в размер на 178 300 лева, като целеви средства за доставка на специализирана техника;
- Дофинансиране на разходите по план-сметката с приходи от местен характер – 1 249 700 лева.;
- Предвидени глоби и имуществени санкции по ЗУО – 5 000 лева;
- Предвидени средства от отчисления по чл.64 от ЗУО – 342 000 лева;
- Средства от други публични източници – 320 000 лева;

Аналогично на таксата „битов отпадък“ е наложително да се извърши промяна в цената на депониране на отпадъци в „Регионалното депо за неопасни отпадъци – с. Пайдушко“ от 30 лв. на 171,61 лв. на тон без ДДС, съгласно анализ на ОП БКС. Причината е, че цената на депониране на отпадъци трябва да възстановява разходите за изграждане на депото и да покрива разходите за експлоатация, мониторинг, закриване и следексплоатационни грижи за площадката на депото. Значителното увеличение се дължи на това, че предстои въвеждане в експлоатация на новата клетка на регионалното депо. В цената за депониране са включени следните разходи: трудови разходи; разходи за материали; за изграждане на газови кладенци; за външни услуги; разходи за мониторинг съгласно комплексно разрешително; метеорологични проверки; разходи за разстилане; уплътняване; запръстяване; амортизации.

Също така с предложените промени се изпълнява въведеното в §6 от Преходни разпоредби на Закона за въвеждане на еврото в Република България задължение на местните власти да приемат в 6-месечен срок от влизането в сила на този закон, изменения и допълнения в подзаконови нормативни актове, във връзка с въвеждане на еврото като парична единица на Република България. Според чл. 12 и чл.13 от ЗВЕРБ, превалутирането от левове в евро се извършва, като числовата стойност в левове се раздели на пълната числова стойност на официалния валутен курс, изразен с шест цифри с всичките пет знака след десетичната запетая. Официалният валутен курс не се закръглява или съкращава при извършването на превалутирането. След превалутиране получената сума се закръглява до втория знак след десетичната запетая на базата на третия знак след десетичната запетая в съответствие със следното математическо правило за закръгляване:

1. когато третият знак след десетичната запетая е по-малък от пет, вторият знак след десетичната запетая остава непроменен;
2. когато третият знак след десетичната запетая е равен на или по-голям от пет, вторият знак след десетичната запетая се увеличава с една единица.

Посочените в подзаконовите нормативни актове стойности на размера на местни такси, цени на услуги и права след датата на въвеждане на еврото в Република България следва да се посочват в евро, т.е. посочените размери на такси и цени на услуги следва да се превалутират автоматично в евро, като се спазят правилата за превалутиране и закръгляване, без да се поставят лицата в по-неблагоприятно положение.

Законът за въвеждане на еврото в Република България поставя изискването за период от 12 месеца след въвеждане на еврото като официална парична единица в България, всички цени да се посочват едновременно в лева и евро.

Съгласно чл.10а от Закона за електронното управление административните органи предоставят административните услуги по електронен път с намалена такса спрямо таксата за присъствено заявяване и предоставяне, т.е да се предвиди намален размер на такси, при електронно предоставяне на услуги. За да се изпълни посоченото законово задължение в проекта за изменение и допълнение на наредбата е предвидено въвеждане на нов чл.8а от Наредбата. Минималният процент на намалението, посочен в Закона за електронното управление е десет на сто, като намалението не може да надвишава двадесет лева. Предложението на администрацията е намалението на таксите да е 10%.

2. Цели, които се поставят:

С приходите от такса „битови отпадъци“ да се финансират и обезпечат дейностите по предоставяне на услуги по сметосъбиране, сметоизвозване и депониране на отпадъци, почистване на местата за обществено ползване, като се спазва принципа на възстановяване на пълните разходи на общината по предоставяне на услугата.

Основна цел, която се поставя е стимулиране на разделното събиране на отпадъци, като основен ефект, който се търси, е намаляването на количеството депониран отпадък.

Проектът на наредба цели да обезпечи изпълнение на законовото задължение да се адаптират местните подзаконови нормативни актове със Закона за въвеждане на еврото в Република България и да се осигури навременното и безпроблемно въвеждане на еврото като основна валута в страната.

Проектът на Наредба цели също така съдържанието на същата да бъде в съответствие с действащите нормативни актове от по-висока степен, да се постигане ясна регламентация в уредбата на обществените отношения касаещи предоставянето на услуги и права.

3. Финансови и други средства, необходими за прилагане на новата нормативна уредба:

Общината предвижда да дофинансира план – сметката по чистотата за 2025 г. със собствени приходи в размер на 1 249 700 лв., за да се избегне по-голямо повишение в таксата за битови отпадъци.

Предвидените средства ще бъдат изразходвани за дейности и придобиване на активи във връзка с поетапно прилагане на новата методика за определяне на такса битов отпадък, основана на принципа „замърсителят плаща“. Средствата ще бъдат вложени в: закупуване на индивидуални контейнери и компостери в част от населените места, като не се нарушава честота на извозване на отпадъка; дейности по почистване и предотвратяване на локални замърсявания и незаконни сметища; организиране и провеждане на информационни кампании във връзка с разделно събиране на отпадъци и разполагане на мобилни пунктове за събиране на опасни отпадъци от бита, съгласно чл. 19, ал. 3, т. 9 от Закона за управление на отпадъците.

4. Очаквани резултати от прилагането:

Сред очакваните резултати са:

- Покриване на действителните разходи, заложени в проекта на план-сметката по чистотата за 2025 г., съгласно действащото законодателство.
- Предоставяне на качествени услуги по сметосъбиране, сметоизвозване и депониране на отпадъци, почистване на местата за обществено ползване.

- Недопускане на замърсяване на обществени площи с битови отпадъци и образуване на нерегламентирани сметища.
- Разделно събиране на опасни отпадъци от бита и извеждането им от общия битов поток с цел неговото намаляване.
- Създаване на условия за преминаване към еврото като основна валута и създаване на възможност за адаптация на обществените отношения в процеса на въвеждане на еврото.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

Европейското законодателство е изградено върху водещите принципи на откритост, публичност и граждански контрол върху дейността на местните власти, което съответства на целите, поставени с предлагания проект. Доколкото настоящия проект има за предмет подзаконов нормативен акт, който подлежи на приемане от Общински съвет като орган на местно самоуправление, то приложими са разпоредбите на „Европейската харта за местното самоуправление". В тази връзка проектът е съобразен със Закона за нормативните актове и е съобразен с европейското законодателство - Регламент (ЕО) №1082/2006 г. на Европейския парламент и на Съвета и Европейската харта за местно самоуправление, както и с разпоредбите и целите на националното и местно законодателство При изработването на настоящия нормативен акт са взети предвид основополагащите принципи на правото на Европейския съюз.

Съдържанието в проекта не противоречи на норми от по-висока степен на българското и на европейското законодателство.